

ΘΕΜΑΤΑ
ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ:.....**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:**.....
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:.....**ΕΠΙΤΗΡΗΤΗΣ:**.....

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο Μ Α Δ Α Α

copyright © 2005- 2006

1^ο) Να αντιγράψετε τις παρακάτω προτάσεις στην ξεχωριστή κόλλα που σας δίνεται και να σημειώσετε στο τέλος της κάθε μιας αν είναι ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ αυτό το οποίο μας λένε:

1. Η Βαγδάτη αναδείχτηκε σε μεγάλο πολιτιστικό κέντρο της Ανατολής, με Αστεροσκοπείο και Βιβλιοθήκη τον 9^ο αιώνα.
2. Από τους πιο αξιόλογους λόγιους και μελετητές αρχαίων κειμένων ήταν ο Φώτιος.
3. Η Θεσσαλονίκη λεηλατήθηκε άγρια το 904 μΧ, από τον αρνησίθρησκο Λέοντα Σγουρό.
4. Ο Νικηφόρος Φωκάς αιφνιδίασε το 997 μΧ, στο Σπερχειό ποταμό τους Βουλγάρους.
5. Ο Ρωμανός ο Δ΄ Διογένης σταμάτησε στο Μυριοκέφαλο το 1176 μΧ τις επιδρομές των Τούρκων.
6. Στην τέταρτη σταυροφορία ήταν η πρώτη φορά που η Κωνσταντινούπολη έπεσε σε χέρια επιδρομέων από τότε που ιδρύθηκε.
7. Ο Ιουλιανός ξανάφερε την ειδωλολατρία από αγάπη για την ελληνική αρχαιότητα.
8. « Λατιφούντιοι» ονομάζονταν οι υπεύθυνοι των προγραφών στην αρχαία Ρώμη.

**2^ο) α) Από πότε αρχίζει η χρονολογία των Μουσουλμάνων, ποιο γεγονός τιμού-
οι Μουσουλμάνοι με τον τρόπο αυτό;**

β) Ποια θεωρούνται βασικά αίτια για τη γρήγορη εξάπλωση των Αράβων;

3^ο) Πώς δημιουργήθηκε και πώς άκμασε η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας και ποια ήταν η εξέλιξή της ως το 1461;

4^ο) Πότε έγινε η Τρίτη Επιδρομή των Νορμανδών, ποιος ήταν βασιλιάς στην Κωνσταντινούπολη και ποιες συνέπειες είχε για το Βυζάντιο;

5^ο) Πότε, από ποιους και με ποιο σκοπό συγκροτήθηκε η Α΄ Τριανδρία;

---- Να απαντήσετε σε 3 από τα 5 θέματα της ομάδας Α

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΟΜΑΔΑ Β

- 1^ο) Αφού διαβάσετε τα κείμενα που ακολουθούν να επισημάνετε αρχικά ποιο πρόβλημα αντιμετώπιζε ο Τιβέριος Γράκχος να περιγράψετε τις διαστάσεις που είχε πάρει στην εποχή του, και να τον χαρακτηρίσετε για την πολιτική του.

ΠΩΣ Ο ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ ΑΡΧΙΣΕ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

...Όταν κάποτε ο Τιβέριος περνούσε από την Τυρρηνία για να πάει στη Νομαντία και είδε έρημη γη και τους γεωργούς και τους βοσκούς να είναι δούλοι ξένοι και βάρβαροι, τότε για πρώτη φορά έβαλε στο νου του, ν' ακολουθήσει την πολιτική αυτή που έγινε αφορμή να πάθουν οι Γράκχοι μύριες συμφορές. Πιο πολύ όμως του άναψε τη φιλοτιμία και την ανάγκη ο ίδιος ο λαός που τον παρακινούσε γράφοντας τις στήλες, στους τοίχους των σπιτιών, και στα μνήματα να αναλάβει το θέμα της δημόσιας γης για το καλό των φτωχών.

Πλούταρχος, Τιβέριος Γράκχος VIII, 9-10, Μετάφραση

Ο ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΟ ΡΩΜΑΪΚΟ ΛΑΟ

Τα θηρία που ζουν στην Ιταλία έχουν μια φωλιά, ένα καταφύγιο, μια τρύπα για να μισούν να κοιμηθούν. Σ' εκείνους όμως που πολεμούν και πεθαίνουν για την Ιταλία δεν έχει απομείνει τίποτε άλλο παρά ο αέρας και το φως και γυρνούν από δω και από εκεί με τις γυναίκες και τα παιδιά τους χωρίς σπίτι και αποκούμπι. Κι οι στρατιωτικοί λένε ψιμωπά στους στρατιώτες τους, όταν στις μάχες τους καλούν να πολεμήσουν για τους τείνες και τα ιερά. Γιατί κανένας από τους τόσους Ρωμαίους δεν έχει ούτε βωμό ούτε τάφο προγονικό, αλλά πολεμούν και πεθαίνουν για να καλοπερνούν άλλοι. Κι ενώ τους κλέβει αφέντες της οικουμένης, δεν έχουν ούτε βώλο γης δικό τους.

Πλούταρχος Τιβέριος Γράκχος, IX, 5-6, Μετάφραση

- 2^ο) Το κείμενο του δεύτερου θέματος αναφέρεται στη ζωή των Ούνων. Γιατί άραγε, επέλεξε αυτός ο λαός να ζει μ' αυτόν τον τρόπο και ποιες ελλείψεις παρουσιάζει η ζωή τους κατά τη γνώμη σας;

ΟΙ ΟΥΝΟΙ

Ο λαός των Ούνων, λίγο γνωστός από παλιότερες γραπτές μαρτυρίες, ξεπέρασε κάθε όριο αγριότητας. Μόλις τα παιδιά γεννηθούν, τα χαράζουν βαθιά με μαχαίρι στα μάγουλα, ώστε όταν έρθουν στην κατάλληλη ηλικία, οι χαρακιές να μην αφήνουν να φουτρώσουν γένια.

Τα μέλη του σώματός τους είναι πολύ γερά και σφιχτά και έχουν χοντρό σβέρκο. Είναι άσχημοι σαν τέρατα και τόσο πολύ κυρτωμένοι, ώστε μοιάζουν με δίποδα θηρία ή με χοντροπελεκημένα κούτσουρα, από κείνα που χρησιμοποιούνται για παραπέτα στις γέφυρες. Ενώ έχουν ανθρώπινη μορφή, έστω και αποκρουστική, ζούνε πολύ σκληρή ζωή. Δε χρησιμοποιούν τη φωτιά ούτε τρώνε μαγειρεμένο φαγητό, αλλά τρέφονται με ρίζες άγριων φυτών και με τη μισοσαπισμένη σάρκα από κάθε είδος ζώου, που τη στερεώνουν ανάμεσα στα σκέλη τους και στη ράχη του αλόγου κι έτσι τη ζεσταίνουν κάπως. Δεν κατασκευάζουν καμιάς είδους σπίτια, αλλά τα αποφεύγουν σαν να είναι τάφοι...

Τα παπούτσια τους είναι κατασκευασμένα πολύ άτεχνα και εμποδίζουν το ελεύθερο βάδισμα. Γι' αυτό το λόγο ελάχιστα μπορούν να πολεμήσουν πεζοί, αλλά είναι σχεδόν κολλημένοι πάνω στα άλογά τους, που είναι σκληρά και άσχημα και καθισμένοι πολλές φορές με γυναικείο τρόπο (πλάγια) επάνω τους κάνουν τις συνηθισμένες τους

δουλειές. Από το άλογο του ο καθένας τους νύχτα και μέρα ,αγοράζει και πουλάει, τρώει και πίνει και, γέρνοντας στο στενό τράχηλό του, βυθίζεται σε βαθύ ύπνο...

Αμμιανός Μαρκελλίνος, Ιστορία, XXXI,2, 1-6,
Ματάφραση αποσπασμάτων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- 3^ο) Πού οφείλεται η αγανάκτηση του λαού και των Δήμων, που προκάλεσε τη «Στάση του Νίκα» το 532 μΧ, ποια τα αποτελέσματά της και γιατί;
Να απαντήσετε αφού διαβάσετε το παρακάτω κείμενο.

Ο ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΙ ΔΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΗΡΕΜΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΣΤΑΣΙΑΣΤΕΣ ΣΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ «ΝΙΚΑ»

Όσο καιρό οι Δήμοι φιλονικούσαν μεταξύ τους υπερασπίζοντας ο καθένας τα δικά του χρώματα, κανείς δεν ενδιαφερόταν για την κακή διοίκηση του Ιωάννη Καππαδόκη και του Τριβωνιανού. Όταν όμως συμφιλιώθηκαν και επαναστάτησαν, τότε αυτούς τους δύο έβριζαν φανερά σ' όλη την πόλη και τους αναζητούσαν για να τους σκοτώσουν. Γι' αυτό και ο Ιουστινιανός επειδή ήθελε να ηρεμήσει το λαό, απομάκρυνε αμέσως και τους δύο συνεργάτες του από την εξουσία. Και διόρισε έπαρχο της αυλής έναν ευγενή το Φωκά, άνθρωπο πολύ συνετό, που από τη φύση του αγαπούσε το δίκαιο, ενώ τοποθέτησε στη θέση του κοιέστορα το Βασιλείδη, που ήταν γνωστός για τον καλό του χαρακτήρα και δοκιμασμένος. Αλλά παρά τις αλλαγές αυτές η στάση εξακολουθούσε με αμείωτη ένταση.

Προκόπιος, Ιστορία των πολέμων, I,XXXIV, 17-18, μετάφραση.

- 4^ο) Πώς θα πρέπει να είναι το σωστό στράτευμα κατά τη γνώμη του Γεωργίου Γεμιστού ή Πλήθωνα (1362-1450) και ποιος είναι ο κυριότερος λόγος που πρέπει το Βυζάντιο να αποφύγει τους μισθοφόρους;
Να απαντήσετε αφού διαβάσετε το τελευταίο κείμενο.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΜΙΣΤΟΣ – ΠΛΗΘΩΝ ΔΙΝΕΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΣΤΟ ΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ

« Αυτό που προτείνουν μερικοί, για να πληρώνεται από κάθε σπίτι ιδιαίτερος φόρος για να φυλάγεται ο Ισθμός από ξένους μισθοφόρους , μου φαίνεται γελοίο. Γιατί αλλοίμονο αν θα περιμένουμε να μας σώσουν οι ξένοι, και θα εξακολουθήσουμε να καταστρέφουμε οικονομικά εκείνους που και τώρα είναι καταστραμμένοι Έπειτα σε όρα κινδύνου, θα καταφύγουμε πάλι στους δικούς μας, γιατί οι ξένοι δε θα είναι αρκετοί. Αλλά τότε θα τους βρούμε άοπλους και ανοργάνωτους...»

-----Να απαντήσετε 2 από τα 4 θέματα της ομάδας Β

-----Να απαντήσετε συνολικά 5 θέματα και από τις δύο ομάδες.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006